GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunátória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 98. Brasiovu 1 Ianuariu 20 Decembre **1870.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.
Transilvani'a.

†

Gavrilu I. Munteanu,

directoru si profesoru la gimnasiulu romanu gr. ordin Brasiovu, membru alu societatii academice romane din Bucuresci, alu asociatiunei romane transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, precum si alu societatii de sciintie naturale din Posionu etc., a repausatu in etate de 57 ani in urm'a unei suferintie grele de apoplecsie, dupa impartasirea cu St. Taine, in 17/29 Decembre a. c. la 8 1/2 óre séra.

Despre acésta durerósa perdere, — pe care o gelescu: adencu intristat'a sa socia Mari'a nasc. Baracu, gélnic'a sa mama Marin'a, sora-sa An'a, cu sociulu ei par. I. Mihaltianu, socrulu seu protopopu I. Baracu cu consórtea sa Elen'a si fica Tatian'a, nepotii sei par. Nicolau cu consórtea sa Zoe, conc. de advocatura Gavrilu, Paraschiva cu sociulu ei prof. St. Iosifu, Aureliu si An'a, precum si corpulu profesoriloru, fostii lui colegi, — se incunosciintiéza toti amicii si cunoscutii repausatului.

Remasitiele lui pamentesci se voru inmormentá Sambata in 20 Decembre (1 Ian. 1870) la 2 óre dupa amédi in cimiteriulu besericei St. Nicolau in Scheiu. — Fia'a tieren'a usióra si memori'a eternu duratória pentru viéti'a cea activa pe campulu literaturei si alu culturei tenerimei romane!

Brasievu 18/30 Decembre 1869.

Domniloru!

Celi cu anim'a crestina si romana se tendemu mana de ajutoriu nefericitiloru din Tofaleu.

A. Papu.
protopopu gr. cat.

DD. A. P. 1 fl. Nicolae Siandoru de Vistu proprietariu 10 fl. Achimu Deianu proprietariu in Chisfaleu 5 fl. Pavelu Cherechesiu parochu gr. c. 1 fl. Demetriu Vulcanu maiestru de pelerii 1 fl. Demetriu Popu magasineriu in Ord'a de diosu 2 fl. Ioane de Popu capitanu de nai 1 fl. Alecsandru Comanescu senatoru magistr. 1 fl. Unu soldatu 2 fl. Dtto. 50 cr. Locotenentele Pap din rgm. 50 de pedestr. 1 fl. Unulu din armat'a statatória 1 fl. Unu romanu 50 cr. Avramu Stoianu invetiatoriu popularin 50 cr. Georgiu Munteanu Münzer 40 cr. Iosifu Bretoi Romanu 50 cr. Nicolae Rosic'a ciobotariu 50 cr. Pavelu Margineanu maiestru de dídire 1 fl. Nicolae Polosianu economu 1 fl. Demetriu Triflu economu 50 cr. Nicolae Tordosianu economu 40 cr. Nicolae Germanu economu 50 cr. Georgiu Ratiu economu 10 cr. Mitrofanu Luca economu 50 cr. Mihaile Sierdeanu 50 cr. Hippmann atelistu 20 cr. Márszak Matyas sitariu 50 cr. Georgiu Fekete 10 cr. Vas. Luca 10 cr. Nicolae Crisianu 7 cr. Nicolae Drembareanu 5 cr. Pavelu Moisa 10 cr. Abraham Mendel 20 cr. Iosifu Partusianu 30 cr. Petru Piclasianu 10 cr. Nicolau Pacurariu 20 cr. Steiner Károly 50 cr. Georgiu Rosca 20 cr. Ioane Ispasu 20 cr. Augustinu Dima 50 cr., face sum'a totala de 36 fl. 72 cr. v. a. — Se afla la Redactiune.

Alb'a Iulia 26 Dec. 1869. A. Papu.

Brasiovu 29 Decembre.

Suntemu pe finitulu anului. Nimene n'ar fi crediutu la inceputulu lui, cumca stapanii situatiunei, dualistii, voru impinge lucrulu pana la o generale nemultiumire in tóte partile monarchiei, dupa cum cetimu in diurnalele atatu cis- catu si translaitane, cumca in adeveru se afla asia. Chiaru trecundu preste nemultiumirile natiunei romane, care e tractata preste petioru in discretiunea gratiei cá atare, fara a avé titulu de viétia propria nationala, ci numai espusa afiarei cu cale, pentru une alte interese, si trecundu chiaru in midiuloculu Ungariei, se afla si acolo poporulu fórte iritatu. In comitatulu Zemplinului esira la lumina simptome triste. Mass'a poporului acitiata de preotime, in posesiune de arme, face frontu in contra aristocratiei si israelitiloru. Lucrulu deveni atatu de seriosu, incatu in 21 trebui se se tramita armata din Casiovi'a si in 22 din Segedinu si Eperies catra Camon'a spre a incungiura revolt. „Pester Corresp." merge mai departe descoperindu, cumca deputatulu Miletics folosesce vacantiele serbatoriloru cu declamari din locu in locu in contra maghiarismului; merge din orasiu in orasiu, tiene adunari de poporu, provóca pe apasatii slavi la resbunare in contra maltratoriloru straini, din partea serbiloru mai asiediati se icau in risu pasurile lui. Cu tóte acestea, e o rea sementia, care o sémana elu, dice „P. C.", care in capetele celea infocate ale junimei potu produce frupte sangerése.—Acum se afla Miletics in Becichereculu mare si spune serbiloru sei, catu de tare suntu asierbiti, si catu de fericiti ar' puté fi, candu s'ar nimici apasatorii. Miletics cá deputatu se vorbésca asia nu se crede, decatu, candu ar' fi cadintu in totale desperare. —

Diurnalele cislaitane se folosescu de crisea ministeriala si de arestarea conducatoriloru poporului, ce se adunase in 13 Decembre in massa de vreo 25 mii, spre a-si descoperi gravaminele la deschiderea senatului, si descriu nemultiumirea, care e fara margini, si se totu culmineza in tóte partile, ér' ici colea a devenitu in ura neimpacata, care trebuie vindecata, ca-ci altfeliu se potu nasce din ea urmarile celea mai triste.

Unu corespondinte din Vien'a in „S. B." dice: „ca partitele stau pregatite la lupta facia in facia, fara cugetu de impacare si nicairi cu unu programu (ba este alu lui Fischhof, placa-ve alu primi si monarchi'a va fi tare si mare. Red.), care ar' avé prospectu de a fi primitu de catra popóre. Indusmanirea catra olalta, ur'a, batujocur'a in facia, unde se ne mai duca acestea? Unele voci prorumpu in provocarea Casandrei: la lupta de rase, la lupta pana la cutitu toti in contra la toti" si apoi adauge: cine are urechi de auditu audia si ei va dá dreptulu(?). De aici imputa ministerului, ca a adusu lucrulu la astfeliu de dóga, in care se afla in 48; dar' apoi inca mai facù o bótia si cu arestarea conducatoriloru poporului, care potea fi ignorata. — Asta e vorba diurnaleloru straine despre situatiunea, in care ne a adusu prob'a dualistica.—

Crisea ministeriala din Vien'a s'a domolitu pana la decisiunea corónei dupa desbaterea adresei; a inceputu inse lupt'a in comisiunea de adresa, unde Rechbauer propuse unu proiectu de adresa, cá se se tiena regimulu tare de constitutiune si de strinsa ecsecutare a legiloru, éra cu opunentii nationali se aiba vóia regimulu singuru a se invoi. Desbaterea a fostu infocata. Groholski oserba, ca cechii, déca nu li se voru multiumi pretensiunile nationali, voru face causa comuna cu rusii si voru revólta. Asia proiectulu cadiù si contele Spiegel fù provocatu a face altu proiectu mai impaciuitoriu. Chiaru si dualistii se afla acum intre frica si sperantia, vediendu, ca tirolesii, slovenii, cechii, polonii, romanii, toti astépta multiumire pretensiuniloru, dar' apoi ce o se mai fia de dualismu? Deci nemtii din tóte partile tramitu la adrese catra maioritatea ministeriului, cá se tiena tare de libertatile constitutiunei dualistice. Chiaru si consiliulu municipalu din Vien'a facù o demonstratiune in favórea constitutiunei din 21 Decembre, serbandu acésta di si insarcinandu pe primariulu a duce la presiedintii amberoru case ale senatului imperialu dorintiele de a sustiené constitutiunea dualistica. Crisea e mare, fiinduca ministeriulu e imparechiatu; cei cinci ce -si dedera programulu imperatorelui cu dechiarare, ca neprimindu-se isi voru da dimisiunea, se afla in cea mai mare incordare; ér' c. Taaffe cu Potocki si Berger inca nici, ca -si au insinuatu dimisiunea, ma nici programulu nu si l'au datu. Presemne, ca contii au si in Cislaitani'a prospecte mai mari decatu burgerii ministri. —

C. Bethlen federalistu? Un'a alternativa pune si c. Bethlen in „Dipl. W." intre dualismu si federalismu, dicundu in confusiunea presenta, ca Austri'a se póte constitui pe basea federalistica, dar' apoi invoiél'a cu Ungari'a numai póte stá, pentruca Ungari'a n'a pactatu cu unu statu federativu nici -si póte incurcá sórtea cu elu; dara atunci ar' trebui se vina lucrulu la uniune curatu personala si precum unu Fischhof in Austri'a, asia ar' trebui se fia in Ungari'a Kossuth presiedinte de ministri. — Ce e mai multu, ca c. Bethlen asecuréza, ca n'ar avé nimicu in contra unei astfeliu de combinatiuni. Ar' avé inse altii, cari sciu ce venéza si Bethlen si Kossuth, ca i cunoscu din fapte cá pe banii cei rei. —

Se trecemu in Dalmati'a; acolo insurgentii inca suntu departe de pacificare cu tóte scirile, ca se supunu si ca Zuppa si alte locuri ar' fi cu totulu pacificate, pentruca chiaru in Zuppa se facura acum navaliri pentru a predá. Se mai scrie, ca pe persónele, cari se ducu la insurgenti pentru a negotia cu ei, le prindu acestia, retienendule cá prinsi pana candu potu scapá cu fug'a. Apoi acum s'au mai alaturatu la insurgenti mai multe bande din Muntenegru si Erzegovin'a cu scopu de a predá pe austriaci, depradéza inse chiaru si pe bochesi. — Insurgentii din Maini si Braic tramisera o scrisóre la podest'a Ljubissa, insierandui conditiunile, pe lunga cari suntu aplecati' a se supune. Ei ceru pastrarea armeloru, liberarea de militia (Landwehr). amnestia generala si rebonificare pentru daunele ce li s'au facutu din partea armatei. — Ma in 20 Dec. venira insurgentii dela Pobori si se luptara cu o colóna de armata si cu Zuppani la monastirea Lassua, unde din armata se ranira trei fetiori. — Generalulu Rodich a mersu la Cattaro cu vreo 200.000 fl., spre a lua comand'a si probele de impaciuire. In 23 Dec. merse o deputatiune de Zuppani in massa la comandantele Auersperg, dandu o petitiune catra Mai. Sa imperatulu. Morlacii au incredere numai in imperatulu. —

In afara ministeriulu Italiei compusu din tóte fractiunile liberale sub presiedinti'a lui Lanza insufla o incredere generale, si de i ar' succede a

miesiorá datoriele de statu, cele incarcate, ca-ce statulu cu multe datorie n'are mari prestigia. —

Dela conciliulu din Rom'a si anumitu din siedintiele comisiuniloru strabatu numai unele incidenti mai batatórie la ochi. Asia d. e. din siedinti'a tienuta in 10 Dec. cercula, ca eppu din Timisiór'a, dechiarandu-se in contra ordinei de case octroate, a fostu chiamatu la ordine, asemenea dupa elu si primatele Ungariei. Apoi Doupanloup episcopulu francesu, dupa ce facú un'a oserbatiune, se redică, parasi adunarea si cu densulu esi afara si archiepiscopulu de Parisu si alti 100 prelati, incatu adunarea se desfacú. Maioritatea conveni apoi la cardinalulu de Angelis, unde facura in unanimitate unu conclusu, ca infabititatea e utila si de doritu. Organulu centralu „Unita Catolica“ ér' publica unu decretu, care tractéza despre escomunicatiuni. 34 de crime se pedepsescu cu escomunicatiunea cea mare; anumitu: cei ce arunca in prinsori episcopi séu impedeca eserciti'ulu jurisdictiunei bisericesci, secuestréza bunuri bes., rapescu parti din statulu bes., cari invetia lucruri condamnate de pap'a si altele, suntu afurisiti. —

In Franci'a crisea ministeriale inca totu dura. — Spani'a e totu fara rege, ér' in Lisabon'a Portugaliei se aflara pe pareti placate, in cari se provóca cetatienii la arme in contra regelui cu motto: „Diosu cu regele, se traiésca republic'a!“ —

In Irlandi'a casiunara fenienii tramiterea unui numeru mare de armata pentru sustienerea ordinei publice. Tocmai de curundu se tramisera din Anglí'a 20.000 armata in contra loru. Spiritulu de libertate si nedependintia, adica spiritulu republicanu a ajunsu departe preste mari incócе pe continentulu Europei. —

Aurelm

Resunetu!

Din nordulu Transilvaniei in diu'a St. Nicolae 1869.

Salutare vóue fratiloru din centrulu Transilvaniei! si fiti convinsi, ca la echoulu vostru, in caus'a administratiunei de justitia — care lovesce atatu de tare in interesele poporului romanu — si, in caus'a altoru interese ale acelui'a, precum in privinti'a pasiloru facundi pentru delaturarea gravamineloru de orice natura, *in noi inca numai unu simtiu, si numai unu cugetu domnesce*, care va produce cu atata mai siguru fructele cele salutarie, cu catu ca avemu convingere firma, ca Domniteriulu nu -si va intórce nici odata faci'a parintésca dela aceia, cari voru grabí a-si descoperí cu franchetia loiala durerile, si doririle loru din timpu in timpu, si neincetatu, pana atunci, pana candu egalitatea drepturiloru nationale se va preface in corpu de viétia in veci duratoriu!

Éra de cumva din cetele gregariloru, luptatori pentru sant'a causa a dreptatii, veti vedé — fratiloru! — lipsindu pre unii barbati independinti, si altii cu stare mai inalta si alésa materiala? cugetati ca acestora inca nu le lipsésce simtiulu innascutu de adesiune catra caus'a nationala! O nu! ci ei ar' dorí numai, cá se scóta altii castaniele cele fripte din focu, — éra la mésa asternuta apoi densii inca se voru presentá in fruntea ei! — póte cu escusare séu justificare, ca asia au pretinsu prudinti'a, sapienti'a lui Solomonu, séu politic'a inalta si sanetósa?! ori ca interesulu propriu si indiferentismulu culpabilu si au incatusiatu si sclavitu a nu puté versá o lacrima pentru victimele dela Tofaleu, si martiriulu iminentu alu lui A. Romanu?!

Aveti grigia buna! ca maicele vóstre se nu -si despletésca perulu de géle, blastemandu pre fii loru, cei cu anima cruda, cari retrasi dela lupte sante, preferescu din interesu personalu a servi impilatoriloru natiunei proprie?! Aveti grigia buna, cá insusi puternicii dilei de astadi, se nu ve despecteze si urgisésca mane, poimane, cá pre nisce fiintie de pretiu neinsemnatu! — dupa cum o patiescu adeseori cei cu caracterulu dubiu? — déca veti intórce dosulu luptei celei santa si legale! —

Se pasimu dara cu totii — pre cale legala — cu frunte deschisa, si resolutiune inainte!!! —

Unulu din cei multi.

Respingere din gratia in Bertanu.

In septemana trecuta a decursu si aicea alegerea noului comitetu comunale in presenti'a d. inspectore cercuale. — Alegatorii sasi erau cam 238, ér' romani 32, cesti din urma puteau se fia si mai multi, dar' pe noi romanii nu ne-a inscintiatu nimenea la conscrierea alegatoriloru, nici timpulu reclamatiuniloru nu ni s'au incunosciatu. Numai cu vreo cateva dile inainte de alegere ni s'a presentatu conseminarea alegatoriloru. — Acum ce era se facemu, dela cine se ceremu consiliu, preutulu gr. cat. murise, — amu tramisu inse pe unulu din noi la preutulu B. din Siarosiu, carele administréza véduvit'a parochia de aicea, — de unde s'a reintorsu cu acea instructiune, ca romanii de si in minoritate absoluta; totusi voturile loru cate suntu se le concentreze in romani, si ne a facutu atenti, cá nu cumva se fimu insielati, precum e vorba, ca s'ar fi insielatu romanii din scaunulu Cincului.

Pe acésta eramu resoluti pana in ajunulu alegeriloru, candu sasii -si aratau parerea de reu, ca nu suntemu ingremiati cu ei se votisamu in reciprocitate, va se dica, unii pentru altii.

Noi cugetandu, ca cu pucinele nóstre voturi totu nu putemu esi la unu resultatu doritu, dupa ce sasii ne asigurara prin cuventulu loru de onóre, ca cei patru romani, de sub absolutismu, intrati in comitetu, de siguru voru remané si pentru venitoriu amu votisatu si noi pentru sasi. — Dar' ce se vedí? Sasii nu au votisatu pentru romani decatu numai vreo optu din 238, ma si acelia numai din politica, cá se nu le putemu aruncá in ochi, ca dóra ei nu ar' fi fostu cousecinti parolei loru de onóre, ne amu miratu cum de ómenii, cari se tienu mai cultivati decatu noi, se potu demite la asia ceva. S'a innoitu dar' comitetulu fara de a mai figura intr'ensulu si vreunu **sufletu** de romanu!

Noi romanii avemu se deplangemu absolutismulu facia cu constitutionalismulu modernu ignoratoriu, fiinduca elu absolutismulu cu multu mai multu ne considerá decatu laudatulu constitutionalismu de acum. — Amu avutu mare sperare in prea iubitulu nostru Imperatu, avemu si acum totu asémenea, ma suntemu nutriti de acea incredere tare, ca de prea multu credentiosii sei romani nu -si va uitá nici decum, nici ii va lassá, cá si acum se fia tractati, cá in timpurile cele de trista memoria. . . .

Bertanu 2 Decembre 1869.

Unii alegatori romani din Bertanu.

Blasiu 23 Decembre. Domnii si stapanii nostri s'au adunatu si in lun'a acést'a la Aiudu, unde au tienutu aduuare de comitetu. Din romanii de aici inca suntu cativa membri ai acelui comitetu; nu a mersu nici unulu, pentru ca si romanii acelia, pre cari d. Pogány s'a vediutu necesitatu a li serie in numerulu membriloru comitetului, s'au convinsu, ca tóta amblarea romaniloru pre la comitetele comitatense este una lucrare cu totulu desiérta. Dreptatea si cuvenienti'a se potu aflá óreunde, dara la stapanii nostri nu se afla. Asia romanii de pre aici de facto nu se bucura de nici unu dreptu politicu = nu au nici una influintia asupra afaceriloru publice, decatu prin platirea contributiunei, carea acum e mai grósa decatu sub absolutismu si se dau si procente dupa dens'a, — una perfectiune, la care Bach si Bruck nu se sciusera aventá.

— Lucrarile drumului de feru de unu timpu incóce stau balta, séu de se face vreunu pasiu, acel'a asia e de micu si neinsemnatu, incatu de se va urmá totu asia cá in ceste din urma 6 luni, diece ani voru trece si pre lunga Blasiu nu va fiuerá locomotiva.

— Gramatic'a romana premiata de societatea academica din Bucuresci a esitu de sub tiparu in dilele aceste. Darea ei in folosulu publicului se astépta cu securitate in dilele mai deaprópe.

— Adi nópte repausá unu meseriasiu de aici cu totulu pre neasteptate. A séra erá sanetosu si in volia, ér' adi diace mortu. . . . — a —

Gheri'a 8 Decembre 1869.

Onorata Redactiune!

In Nr. 88 alu „Gazetei Transilvaniei“ a aparutu o corespondintia din nordulu Transilvaniei subscrisa de „mai multi“, ca „merita banc'a de asec. reciproca „Transilvani'a“ a fi imbraciosiata din partea romaniloru“, me grabescu de si ne provocatu de nimene — a respunde cu atatu mai vertosu, ca in acea corespondintia me vedu si eu atinsu, de órace amu fostu onoratu din partea directiunei generale cu ocasiunea tienerei adunarei generale in Siomcut'a in 27 Augustu, — de unde amu facutu unele escursiuni, cu care ocasiune amu engagiatu mai multi barbati stimati si iubiti din partea aceloru tienuturi — de agenti; in urmarea propunerei mele au si primitu decretele de agenti, éra tablele de firme si diurnalele in urmarea dispusetiunei directiunei tienutali din Clusiu cu datu 11 si 21 Nov. Nr. 214 si 222 eu le-amu tramisu respective espedatu de aici cu datu 22 Nov. Nr. 77/1869.

In urma nu potu se nu amintescu cu asta ocasiune, ca acei barbati, cari au vediutu de lipsa — pentru buna starea materiale a ómeniméi in genere — infiintiarea unei societati, precum este cea de sub intrebare, — ca dóra acei dni nu se voru grigí de organisarea catu mai ingraba a agenturéloru in tóte partiele Transilvaniei si Ungariei.

Ioane Muresianu,
representante speciale alu bancei „Transilvani'a“.

Clusiu 12 Dec. 1869.

(Reuniunea fem. romane.) Cu mare bucuria amu cetitu in Nr. 87 alu „Gazetei Transilvaniei“ unele notitie scurte despre reuniunea femeiloru romane din Brasiovu, — si respective despre activitatea ei in decursulu anului espiratu; — trebuie se dicu cu bucuria, ca-ce intr'adeveru e fórte de miratu, cumca despre una reuniune cu scopu asia de salutariu, cá cum are cea din cestiune, adica crescere mai solida a secsului femeescu romanu, — asia de pucinu se scriu prin gazetele nationali, incatu fara de nici una sfiéla asi poté dice, cumca partea cea mai mare a publicului romanu preste totu, nu numai ca nu cunósce cuprinsulu statuteloru, dara nici scientia n'are despre ecsistinti'a si activitatea acestei reuniuni.

Dupa ce lucrulu acest'a tristu nu se póte negá, avemu se ne ingrigimu de midiulocu, cá cum si pe ce cale se lu delaturamu; adica cum se midiulocimu mai mare si mai intinsa latire a reuniunei cestiunate si cum se efectuimu marirea si crescerea fundului ei, cá asia se devina in starea cea dorita si oftata, cumca se ajutoréza scóalele de fetitie ecsistinte in mesura mai mare, — catu si se midiulocésca crearea si infiintiarea altoru scóle pentru educarea fetitieloru nóstre, si anume in locuri de acele, unde romanimea e lipsita de totu de institute nationali d. e. Clusiu, Muresiu-Osiorheiu s. a. s. a. si unde din lips'a ataroru institute desnationalisarea fetitieloru e mai sistemisata, ma impinte-nata si ajutorata.

Midiuloculu principale pentru ajungerea scopului acestuia santu ar' fi inainte de tóte, cá se se publice statutele reuniunei cestiunate, ér' dupa aceea, cá se-si creeze comitete filiali tienutale de damele nóstre, — cari comitete prin tienerea de baluri, concerte si alte productiuni literarie ar' poté mai usioru midiulocí marimea fondului si prin urmare inmultirea ajutóreloru dande scóleloru nóstre de fetitie, catu si crearea de stipendia pentru crescerea de invetiatorese romane. Gazetele nóstre politice suntu preste mesura indesate cu alte cestiuni importante, incatu nu potemu pretinde, cá se se ocupe intr'adinsu si cu publicarea celoru de mai susu, — pentru acést'a mai competenta intre tóte gazetele nóstre ar' fi fói'a beletristica si literaria „Familí'a“ din Pest'a, — pe redactiunea careia o si rogamu prin acést'a, cá se se intereseze mai multu de ecsistinti'a si activitatea reuniunei cestiunate, cá de un'a, carea talia mai de aprópe in viéti'a intelectuala si materiala a secsului frumosu. — Anume se-si caute unu corespondente locale din Brasiovu, care — pre langa publicarea statuteloru se publice in detaliu procesele verbali ale comitetului central, catu si cele ale adunariloru generale.

Si dupa ce prenumerantii si cetitorii „Familiei“ se tienu cea mai mare parte de secsulu femeiescu, — se le provóce spre constituirea reuniuniloru locali tienutali, — care din urma se administréza ajutóriele adunande la cea centrala din Brasiovu, — de unde apoi mai cu usioru se voru poté mari ajutóriele scóleloru nóstre séu si infiintiá alte nóue.

Totu in sfer'a de activitate a „Familiei“ ar' diacé a se ingrigí pre langa crescerea intieleciuale a secsului frumosu si de asecurarea starei materiale a copileloru, si anume dupa ce acum avemu in tiéra si banc'a de asecuratiune „Transilvani'a“, se esplice parentiloru si mameloru, cá cum si in ce modu potu asecurá pe copilitiele loru séu pentru pensiuni anuali séu pentru unu capitalu capatandu in casulu maritisiului. — m. m.

Interpelatiunea deputatului Dr. Iosifu Hodosiu

facuta in siedinti'a dela 18 Dec. a camerei representantilleru.

Onorabila camera! Mi pare reu, ca nu e de facia dlu ministru de agricultura, industria si comerciu, pentru ca vreau se i facu o interpelatiune, la care asiu fi doritu cá se -mi respunda catu s'ar poté mai curendu, fiinduca lucrulu insu-si este urgentu. Interpelatiunea mea se referesce la catagrafia séu cum i dicemu la numerarea poporului.

Domni'a-vostra dloru ve veti aduce aminte, ca in lun'a lui Iuliu anulu curentu s'a votatu articlulu III de lege, prin care s'a ordinatu in tóta tiér'a consciriere séu numerare generale a poporului. Cu ecsecutarea acestui articlu de lege s'a insarcinatu ministrulu de interne, ministrulu pentru aperarea tierei, si mai alesu ministrulu de agricultura, industria si comerciu; acestuia s'a impusu a stabilí modalitatea pentru numerarea poporului si a dá instructiunile necesarie. Dlu ministru a si respunsu acestei insarcinari intru atatu, in catu a emisu o multime de instructiuni, tabele si formularie. Dar', dupa opiniunea mea, a omisu lucrulu celu mai esentialu, fara de care orice statistica este manca, si fara de care orice numerare de poporu n'are basa nici scientifica, nici politica, nici nationale. Dlu ministru de agricultura, industria si comerciu impreuna cu ministrulu de interne, prin ordinatiunea dela 23 Iuliu a. c. Nr. 12.876, a comunicatu comitateloru si districteloru o instructiune, in care la punctulu 16 se enumera acele diverse relatiuni speciali ce suntu de a se insemná la numerarea poporului. Aceste suntu dupa propriele cuvinte ale instructiunei: **numele** locuitoriului, genulu, etatea, religiunea, starea familiare, chiamarea séu ocupatiunea, loculu nascerei, competinti'a, presentu séu absentu, scie cetí séu scrie. Atatu si mai multu nu. Dupa mine inse atat'a nu este de ajunsu, ci intre diversele relatiuni speciali este de a se insemná si nationalitatea locuitoriloru. Nu este ertatu, dloru, se lipsésca acést'a din nici o statistica. Séu veti dice, ca acolo in acea tiéra, unde suntu mai multe natiuni, unde este si lege despre nationalitati, buna ori rea cum e, acolo nu este de trebuintia a scí numerulu aceloru natiuni? Séu dlu ministru prin catagrafi'a sa voiesce se arate Europei civilisate, ca in Ungari'a suntu numai unguri? si milionele de romani si slavi vre se le ignoreze? Eu nu sciu ce va poté ajunge prin acést'a dlu ministru; atat'a sciu, ca numerarea poporului asia precum a ordinatu o se se faca, nu va ajunge nimica, ci vomu simti numai daun'a si spesele cele multe ce s'au votatu si pana acum, -mi se pare in sum'a de 150.000 fl. Déca se facu atate, asia credu, ca suntemu in dreptu a asteptá dela dlu ministru cá se faca unu lucru, care se corespunda si scientiei si respecteloru nationali.

Din aceste puncte de vedere éca interpelatiunea mea catra dlu ministru de agricultura, industria si comerciu (strigari: dà-o la notariu, se o cetésca). Inainte de a o dá la cetire, mi iéu voi'a se observu, ca n'asiu fi facutu acésta interpelatiune, déca dlu ministru ar' fi respunsu la o representatiune, ce comitatulu Zarandului i a facutu in asta privintia. In instructiunea ce amu memoratu mai in susu la punctulu 58 se dice, ca: déca óre-care comitatu séu districtu ar' vedé necesitatea de a se face modificari in acea instructiune, le póte propune ministrului, care va decide asupra loru. Comitatulu Zarandului a facutu astfeliu de propunere, si anume chiaru in cestiunea natiunalitatii locuitoriloru; dlu ministru inse a tacutu si tace pana in diu'a de astadi, si n'a dispusu nimicu, cu tóte ca acésta representatiune i s'a facutu acum de vreo cateva luni de dile.

Acum me rogu se se cetésca interpelatiunea.

Notariulu cetesce urmatori'a

INTERPELATIUNE

catra ministrulu de agricultura, industria si comerciu.

Cu privire la ecsecutarea articlului de lege despre numerarea poporului:

1. Ce lu a indemnatu pre dlu ministru, de intre diversele relatiuni speciali ale poporului n'a ordinatu a se suscepe si nationalitatea locuitoriloru?

2. Este dlu ministru aplecatu a face dispusetiuni, cá la numerarea poporului, intre alte relatiuni, se se insemne si nationalitatea locuitoriloru din tiéra?

Pest'a 18 Decembre 1869.

Iosifu Hodosiu,
deputatu alu cercului Bradu, districtulu Zarandu. „Fed."

Cronica esterna.

ROMANI'A. Unu incidinte intemplatu in siedinti'a senatului din 11 Decembre merita a nu fi trecutu cu vederea. Pana acum atatu in camera catu si in senatu se trecú preste unu numeru mare de interpelatiuni esplicate si respunse de catra ministrii trecundu la ordinea dilei. — In siedinti'a senatului din 11 Dec. inse d. Ionescu desvoltandu motiunea facuta pentru unu carciumariu din Falciu Ostratielu, dise, ca a fostu maltratatu de catra Lupescú unu ajutoriu alu primariului, inferrandulu in palma cu pecete rosia, pentruca intrebatu, ca cine a pradatu pe unu Moisianu, au d'su, ca nu scie nemicu. Din caus'a maltratarei apoi si a si esitu din minti si nu i s'a facutu nici o justitia, ci l'au tractatu cá pe unu nebunu in grati'a cliientului prefectului. Deci cere dela min. deslusire. Min. de interne respunde, ca numitulu subprefectu -si a datu dimisiunea, cá se-si ceara satisfactiune in contra calumniei, ce i se facú printr'unu diuariu din Iasi. Ministrii a cercetatu si a aflatu, ca functionarii n'au luatu parte si Ostratielu cá nebunu de mai multu timpu a amblatu intr'o di pe ulitia spunendu, ca l'au arsu. Dar' boierii nu facu politica, facu acuma vatasaii loru. Principiulu Sturdza are unu domnisioru in servitiu, care pretinde cá tóte autoritatile se fia la ordinile sale si acela a facutu tapagiu din cestiunea de facia. Ostratielu singuru a martarisitu, ca n'a fostu tortaratu si la mana s'a arsu cu chibrituri. Asia justiti'a n'a mai inaintatu judecat'a. D. Ionescu se se faca acusatoriu si se aduca proba contraria si atunci i se va dá dreptu.

Ionescu nu e multiumitu si dice, ca Ostratielu a nebunitu din tortura, oserbandu, ca a trecutu timpulu, candu boierii putea cu puterea se calce drepturile alt'uia si se dispuna de munc'a vecinilloru, amintindu, ca tieranii au fostu luati cá se adune porumbulu d. min. de pe campu si termina cerendu ancheta.

Min. de interne protestéza in contra acestei calumnie. Ionescu sustiene cele dise si aduge, ca min. a insultatu tribun'a, ca l'a numitu calumniatoriu, ancheta cá se se védia cine e calumniatoriu.

Min. de interne arata, ca e pre tare intetitu cu acusarile astute si intorcandu-se catra senatu dice, ca nu voru permite, cá in senatulu Romaniei se se insulte unu ministru prin asemenea acusari si apoi dice: ceru ancheta (aplause!) ceru ancheta, domniloru, ca eu m'amu coboritu pana a luá tieranii, cá se culéga porumbulu meu de pe campu; ceru ancheta pentru onórea senatului si a nóstra.

Ionescu inca o cere si face o motiune pentru ancheta si in cestiunea lui Ostratielu, care punendu-se la votu se respinge si se trece la ordinea dilei, la reportulu relativu la interpretarea art. 30 din legea rurale, alu carui conclusu este, ca se unesce cu votulu datu de camer'a deputatiloru asupra lui.

— In suburbi'a Oborului nou in Bucuresci, strat'a vaseloru, a nascutu asta nópte femei'a numita Saft'a a lui Ghitia carutiasiulu, trei copii de odata, cari toti traiescu fiindu pe deplinu vabili. — „A. N."

— D. V. A. Urechia, a terminatu o piesa nóua, intitulata: „Mircea I.". Acésta piesa se va representá pentru prim'a óra in beneficiulu dómnei Matild'a Pascali. —

— Domnulu Dimitrie Bolintineanu, neobositulu cultivatoriu alu literaturei romane, a pusu sub tipariu unu volumu de poesii, din cari cele mai multe nu s'au publicatu inca nicairi. —

— Domnulu deputatu Lazarescu a predatu comitetului teatralu din Bucuresci o comedia intitulata: „Boierii si tieranii", carea se va representá nu preste multu. — „A. N."

— S'a mai deschisu o scóla romanésca in Macedoni'a, in cea mai insemnata comuna romanésca numita Vacho-Clisura prin zelosulu profesoru macedo-romanu Apostolu Margaritu, dupa multe lupte portate in contra clerului grecescu. Dupa „Inform. Buc." scóla are 120 scolari si are si unu alu 2-lea profesoru Iuliu Tacitu, ér' macedo-romanu, crescutu in institutulu din Bucuresci macedo-romanu. — Ideele la nascerea loru se paru imposibili de a deveni vreodata realitate; totusi e datu viitoriului a produce, ce nu credea trecutulu. Suntu multi ani, de candu deobligasemu pe unu amicu profesoru S. M. po ce are mai santu, si se nu lu primésca pamentulu, **déca** nu va midiulocí o societate pentru propagarea romanismului in Macedo-Romani'a etc. Abia trecura dupa acesta doi ani si una scrisóri'a dela profesorulu S. M. din Craiov'a me imbucurá cu scirea, ca s'a facutu si acestu inceputu, care de atunci a adusu fructe impuitórie. — Se nu ne speriemu de intreprinderi. Déca nu i sarí, nu i sorbí.

— „Gardistulu civicu" in ornamentu auritu ne aduce descrierea serbarei impuitórie din 30 Novembre a inaugurarei drapelului gardei, a legiunei romane din Galati. Elu e tricoloriu din materi'a cea mai fina, lucrata cu firu, representandu figur'a St. Georgiu calare (St. George identicu cu Marte Dieulu) sdrobindu scorpi'a cu lancea sa. — Pe cealalta parte ancor'a infasiurata de odgonu; o corona deasupra si de desuptu inscrisu: „patri'a si dreptulu meu". In rerrulu praginei „Acuila romana" aurita cu crucea in gura si cu aripele intinse standu pe basea cuviteloru: „onóre si patria". Ceremoni'a inaugurarei s'a facutu pe piati'a „Stefanu celu mare". Dupa cultulu divinu prefectulu in numele Domnitoriului incredintia drapelulu legiunei de garda intre salvele artileriei. 2000 gardisti in Galati au juratu a portá arm'a si a se face demni de numele romanu, care prin arme sub scutulu tatalui Marte a impusu urbi et orbi. —

— Unu anunciu se facú in Ploiesci pentru o adunare de poporu pe 14 Dec. in obiectulu cestiuniloru economico-nationale. Mestingurile, uniculu midiulocu de a-si manifestá unu poporu indreptatitu dorintiele si credintiele sale, voru incepe cu seriositate a se serbá si intre romani cá intre anglesi. Romanii nu voru mai fi nepasatori de viéti'a loru politica, fara de care nici cea nationale nu póte ecsistá. Deci, cá se póta ecsiste, inainte numai! spre a ne indeplini misiunea destinata de providintia, de a fi nepotii strabuniloru nu numai cu numele, ci si in fapta. — Cate cuventari dietale de aperarea intereseloru nationale, cate art. de descoperirea dorintieloru si aperarea drepturiloru cuvenite n'amu mai publicatu? De cate au auditu poporulu? de care? unde? cum? cá se scia, cine? cel cum lucra pentru binele lui? si se scia si elu deslusitu apretiul starea lui si venú prospectulu de viitoriulu lui fericitu, care numai cu conlucrare comuna se póte adiunge. —

DELEGATIUNEA

SOCIETATII ACADEMICE ROMANE.

Premiulu Zappa.

Conformu decisiunei luata de societate in siedinti'a din 13 Septembre 1869, se publica concursu pentru lucrarea partii sintactice de gramatic'a limbei romane, care va cuprinde:

1. O introductiune, in care se voru stabilí diversele relatiunei, in cari se potu pune conceptele spre enunciarea cugetariloru, stabilindu totuodata si terminologi'a sintactica, cea mai buna ce s'ar puté dá dupa cele mai nóue lucrari gramaticali.

2. Venindu apoi la sintaxea speciale a limbei romane, va desvoltá in detaliu tóte modurile de espresiunea fiacareia din relatiunile stabilite in introductiune, dandose pentru fiacare modu de espresiune exemple numerose atatu din limb'a popularia catu si din cartile nóstre cele mai bune, vechi si nóue, producundu la fiacare relatiune si idiotismii limbei si alaturandu fiacare modu de espresiune cu cele analóge din alte limbi, mai alesu romanice, si cautandu pe de o parte se aléga cele mai corecte espresiuni, pe de alt'a se puna in vedere solecismii si frasele, neadmisibile in limb'a nóstra.

3. Va dá topica romanésca, stabilindu pe de o parte, care este constructiunea nóstra comuna, éra pe de alt'a aratandu abaterile de dens'a si ideele ce se esprimu prin aceste inversiuni.

4. Va dá regulele detaliate de ortografi'a in care se se cuprinda si punctatiunea.

5. Ar' fi de doritu, cá autorulu se termine cu unu conspectu istoricu despre diversele fase, prin care a trecutu limb'a romana in sintactic'a ei, cautandu a trage din asést'a cá concluziuni calitatile generali ale constructiunii limbei romane.

Conditiunile concursului suntu:

a) Marimea opului are se fia dela 20 cóle in susu, tiparite in 8 mare cu litere numite garmond;

b) Terminulu, pana candu manuscrisele autoriloru concurenti au se fia tramise delegatiunii societatiei, este 15 Iuliu 1871;

c) Premiulu este de 400 galbeni imperiali;

d) Manuscrisele se ceru se fia scrise curatu, legibile si cu mana straina, éra nu a autorului, formatu 4 séu folio si paginatulu;

e) In fruntea manuscrisului va fi scrisa o devisa (moto) in ori care limba si totu cu mana straina;

f) Pe langa manuscrisu se da alaturata si o scrisóre inchisa in plicu sigilatu, fara initialile autorului si adresata catra societatea academica, purtandu pe adres'a din afara si devis'a manuscrisului, scrisa érasi de mana straina. In intrulu scrisorii, autorulu se va numi pe sene;

depradatórie, ce au incalcatu Daci'a lui Traianu din timpurile cele mai vechi pana adi. Descrie cum romanii cu tóte conspiratiunile strainiloru in contra loru, cu tóte ligele repetite totu si-au eluptatu vidi'a nationala asia, incatu astadi au unu statu nationalu autonomu, liber'a Romani'a, ér' romanii din Rusi'a suferu inca amaru, cei din Turci'a se destépta, ér' cei din Transilvani'a si Ungari'a suferira tóte apasarile sistematice, si chiaru din caus'a acestora au fostu siliti a trece prin revolutiuni insemnate in 1437, 1514 sub Dozsa (!) in Ungari'a si 1784 in revolutiunea, carea de multi istorici se numesce eminentu sociala, ér' cea din 48 pentru libertate si nationalitate. Intrandu sub epoc'a absolutistica romanii au inaintatu in cultura de minune, incatu astadi chiaru dupa marturisirea lui „Ellenór" se afla in asemenea categoria de cultura cu aristocrati'a maghiara, care numera la unu diumetate milionu in Ungari'a si Transilvani'a, si au impartitu intre sene tóte oficiale publice si beneficiale tierei.

„E lucru caracteristicu", adauge „Reform'a", „ca romanii chiaru si sub absolutismu au facutu progrese fórte mari. Si póte omulu inchipui catu de aspru si mistuitoriu a fostu focului curatitoriu alu dominatiunei maghiare pentru romani, déca si absolutismulu le veni cá o mare binefacere, cá un'a oase intr'unu desiertu, dupa o ratacire indelungata, si ér' -si póte omulu intipui, cum mergu lucrurile in mediulu Ungariei, de óra ce nu numai romanii ci tóte celelalte nationalitati o spunu pe facia, ca absolutismulu le a fostu cu multu mai bunu, decatu constitutionalismulu maghiaru despoticu. Absolutismulu in privinti'a sociala totusi avea atata bine, ca celu pucinu in comerciulu de dreptu privatu alu ordinei civiloru de statu facé impartialitate si egalitate."

In contra dualismului isi arata rancórea tóte nationalitatile nemaghiare si negermane, dara nici un'a natiune n'are mai mare causa a fi in contra dualismului decatu romanii. Romanii din Ardélu fura chiaru simpleminte sacrificati acestei forme de statu. Ne aducemu aminte fórte bine, dice scriitoriulu in „Reform'a", cum se pronunciá unu ministru austriacu pe acelea vremi, elu dicea: „Trebuie se sacrificamu si ungurilor'a ceva", aratandu la romani si la Transilvani'a, si in adeveru prim'a conditiune a invoielei lu'a fostu stradarea Transilvaniei si a romaniloru in manele maghiariloru. Intr'o clipita se incorporá Transilvani'a Ungariei. Drepturile sanctionate ale natiunei romane fura cassate, liber'a mana a ministeriului maghiaru dispuse si inca totu mai dispune dupa bunulu placu despre sórtea Transilvaniei."

„Ce economia au purtatu maghiarii pana in diu'a de adi in Transilvani'a sciu pré bine cetitorii nostri. Aici redicamu numai inpregiurarea, ca prin acesta, ca dualismulu a restauratu domnirea maghiara dela 1848, prin acésta s'au redesteptatu totu odata si consecintiele cele triste ale acelui anu. Politic'a maghiara de mai inainte in contra popóleloru Orientului se incepú de nou si urmarile de aici suntu mân'a de maghiarisare de o parte si resistinti'a nemaghiariloru de alta parte.

„Politic'a maghiara nu se multiumesce a romané la nationalitatile Ungariei, ci vré a primí unu caracteru eminentu orientale. Idealulu politicii e realisarea misiunei civilisatorice a maghiariloru in Orientu, asiadara domnirea pana la marea négra. In punctulu acesta, politic'a acésta vine cu misuintiele tieriloru dunarene intr'o colisiune apriga."

„Pusetiunea cea dusmanósa a regimului maghiaru in contra Romaniei nu mai e nici unu secretu. Chiaru si organisatiunea militiei (honvedi) se urgitá aratanduse cu degetulu armarea in Romani'a, tocma asia se intemplá si diu partea acésta. Ingrigiarile reciproce ecsista dara in mare mesura. Cu deosebire Romani'a are causa a fi ingrigiata pentru politic'a maghiara. E in comunu cunoscutu, ca la incoronarea ungurésca ungurii inchinara flamur'a Romaniei, precum si po a celerulalte tieri dunarene, inaintea regelui ungurescu. — De alta parte romanii din Romani'a libera privescu in politic'a cea agresiva a maghiariloru in contra fratiloru loru de unu sange in Ungari'a si Transilvani'a, unu periculu mare ce i amenintia si pe densii. Acésta ingrigire a dovediti'o pe facia cu deosebire ministeriulu Bratianu. Déca acum s'a facutu liniste in Romani'a, ingrigiarile totusi nu s'au delaturatu nici catusi de pucinu. Déca lucrulu va merge totu asia, conflictulu intre statulu maghiaru si romanu e neincungiurabilu. Cumca politic'a maghiara, care fortiéza pana la estremitate supremati'a preste celelalte nationalitati, e o politica rea, e lucru fara de nici o indoiéla. Urmarile unui conflictu cu Romani'a ar' fi pline de calamitate pentru maghiari, pentruca potu fi siguri, ca in casu de asia, pe tóte nationalitatile nemaghiare le voru avé in contra sa. Consiliulu celu mai bunu pentru maghiaru e, se incungiure unu conflictu cá acesta, lasandu dreptate si pentru nationalitatile Ungariei."

Mai incolo atinge, cum regii Ungariei atacara pe principii Romaniei si totudéun'a fura rebatuti cu mari perderi etc. Apoi romanii constatéza afara de acea, si inca cu totu dreptulu, ca ei au fostu de multu bulevardulu Europei si voru fi si de aici incolo, si aici aduce si cuvintele papii dela Rom'a, care numi pe principele Moldaviei Stefanu celu mare „luptatoriulu Mantuitoriului" si inchia, ca viitoriulu romaniloru in Orientu e mare, numai se redice intre ei templulu concordiei.

„Inainte de tóte junimea romana e chiamata a lucra pentru redicarea spiritului poporului, care fu apasatu secuii intregi. Se lucre la acésta cu puteri unite si cu tóta anim'a, pentruca unde este anim'a junimei acolo e spiritulu viitoriului." —

Fagarasiu. Datele statistice oficiali memorate in „Gazeta" cá citite de dn. Rheti suntu acestea: In 78 comune rurali (sate) cu 76.603 locuitori suntu 90 scóle cu 109 docenti. Tenerime de ambe secsele obligata a ambla la scóla dela etatea de 6 pana la 14 ani era: 12.499. Din acestia ambla la scóla 5694. Intre scóle 6 suntu asia numite normali cu venitu anualu de 4180 fl. v. a. Diutre pruncii amblatori la scóla 4020 suntu de legea gr. resar. n. u., éra 1411 de legea gr. res. unita si 93 luterani. —

Din districtulu Fagarasiului.

17/29 Decembre 1869.

Domnule Redactoru!

Amu dorita se vedemu o espunere mai detaiata in stimat'a dtale fóia din 10/22 ale curentei, despre cele mai insemnate obiecte, pertractate in siedintiele comitetului districtuale din Fagarasiu la 15 si 16 Decembre a. c. macaru in privinti'a fatalei cause a cunoscutului jude procesualu Poppu Grideanulu, mai alesu dupa ce comisiunea esmisa din partea comitetului districtualu inca in Sept. a. c. pentru cercetarea abusuriloru acelui jude pr. (solgabirau) — si inainta operatulu de cercetare, descoperindu destule motive, ne numai pentru suspunderea, dar' inca si pentru pedepsirea lui. Inse vediendu, ca corespondinti'a din Fagarasiu, publicata in Nr. 95 alu Gazetei dtale numai intr'atat'a atinge acesta causa, incatu dice: „ca e bine a nu preocupá pre nimenea, pana la terminarea ei finale la tribunalu" si apoi mai vediendu, ca despre alte obiecte dupa noi fórte momentóse, precum este „a dóu'a regulare a notariateloru", dóra numai in trecatu pomenesce, „ca notarii suntu ignoranti", asia dara noi din mai multe motive, intre care si acel'a, ca numai cu ajutoriulu publicitatiei mai speramu a indreptá multele rele (care !!) ce ne bantue, ne luamu voia a intregi corespondinti'a dela Fagarasiu din Nr. 95 alu Gazetei, cu urmatóriele:

Mai inainte de tóte, cu multa mahnire trebuie se premitemu, ca macarca purtarile cele slabe ale solgabiriului Popp-Grideanulu, enumerate in parte si in Nr. 134 alu „Federatiunei" din a. c. atat'a au instrainatu poporulu si intieleginti'a din tractulu Venetiei dela elu, si dela toti cei asemenea lui — incatu cu tóte ocasiunile ceru depunerea lui, si spunu tuturoru trecatoriloru, ca mai voiescu(!!) pre zapcii de sub timpulu iobagiei, si orice feliu de deregatori din lumea larga numai de Poppu-Grideanulu se nu anda, — totusi prietinii lui, cari — nu sciu ce se dicemu, din intemplare séu din nenorocire au influintiu, pentru sustienerea lui, spunu in gur'a mare, ca numai cu solgabirau cá Poppu-Gridanulu potu fericí districtulu, ér' apoi, cá se fia crediuti de o parte, si cá se contrarieze pre comitetu de alta parte, uneltescu pre la comune si pre la feliuriti omeni, se intielege cu midulóce de coruptiune, sciti, cá la alegeri de deputati, atestate si suplice de acea tenóre, ca Poppu-Grideanulu este omu cinstitu si deregatoriu harnicu.

Dupa acestea ne velemu siliti a dechiará prin acést'a tuturoru aceloru amici ai Grideanului, si principieloru lui, aceloru domni, cari credieadu, ca numai cu ómeni cá Poppu-Grideanulu fericescu districtulu, si in credinti'a acést'a lu sustienu cu tóte puterile, le dechiaramu, ca noi cari scriemu acestea, cá representanti districtuali, nu poftimu asta fericire districtului, ci o lasamu in casele dloru. — Dara totudeodata se mai afle acei domni, ca noi rogamu pre Ddieu, se ne feresca de acea fericire, carea a adus'o Poppu-Grideanulu si clic'a lui districtului, si pentru acesa si cá representanti districtuali si cá romani, vomu staru pentru redicarea din deregatori'a districtului a unoru asemenea ómeni, a caroru devisa o sciu si o cunoscu si copii dupre ulitiele sateloru. Tocmai pentru acesa amu asteptatu inca in siedinti'a comitetului din 16 Decembre a. c., candu a venitu operatulu comisiunei in caus'a de susu la pertractare, se fia luatu capetu asta causa rusinósa pentru districtu, — si déca totusi membrii comitetului au primitu propunerea dlui capitanu supr. cá operatulu comisiunei investigatórie se se mai predé inca unei alte comisiuni spre opinare pana la cea mai de aprópe siedintia districtuale, — caus'a fù, ca dlu presiedinte judiciulu interpelatu findu despre acesa, cum stà procesulu criminalu, in carele se afla Poppu-Grideanulu? respunse, ca in contra lui Poppu-Grideanulu este deja introdusa cercetarea speciala si lipsesce numai se i se publice decisulu, ceea ce se va intemplá in 2—3 dile.

Durere inse, ca a trecutu de 6 ori 2—3 dile si decisulu totu nu i s'a publicatu; — pre semne asia se vede, ca omulu si-a castigatu si la judecatoria amici de principii, dar' de asia ceva se ne feresca Ddieu, ca si asia are prea multi amici, catu, pre langa tóte silinteiele nóstre, de a scapá de Poppu-Grideanu, eatane totu cu elu dupa gutu. Deci asteptamu atatu dela onorat'a judecatoria, catu si dela nón'a comisiune, se-si faca detori'a conscientiosu, nu numai pentru Poppu-Grideanulu, dar' si pentru toti altii, cari voru calcá in urm'a lui; asteptamu, cá comisiunea se nu tragane lucrarile sale, ci se le predé celu pucinu cu 10—15 dile inaintea siedintiei celei mai de aprópe presidiului districtuale, si se fia cu atentiune, ca inculpatulu are de scopu a amaná cercetarea ad calendas graecas, pentru acesa s'a provocatu elu in respunsulu seu la atatea marturii, cari ecsista si nu ecsista, pentru cá de o parte se tragane lucrulu, ér' de alta parte, ca-ci cugeta se faca, cá si tiganulu, carele a furatu calulu; candu i a disu judecatoriulu, ca suntu doi martori, cari nu l'au vediutu furandu, elu a respunsu, ca are 4 martori, cari nu l'au vediutu furandu.

Deci se cugete comisiunea, ca membrii comitetului nu o facu acést'a din vreo ura catra Grideanulu, cu carele nu are alta, decatu, ca nu póte scapá de elu, nu, ci din interesu catra binele districtului. Totu deodata rogamu si pre dlu capitanu supremu, precum a ascultatu pana acum vocea representantiloru districtului, se binevoiésca a nu o desconsiderá nici cu acésta ocasiune, cá se nu alergamu cu plansorile si dorerile nóstre, totu numai la publicitate, ca vedemu cu totii, ca nu ne stà bine, cá romani, se ne plangemu unii in contra altor'a. . . .

Apoi in fine avemu se mai amintimu intre lucrarile cele mai insemnate ale comitetului si acesta, ca acest'a considerandu, ca basea districtului suntu comunele, si ca comunele numai atunci voru formá o basa tare si sigura, candu voru fi bine organisate, si bine conduse, cum si ca o conducere buna numai dela ómeni intielepti se póte asteptá, asia dar' din aceste motive, a dispusu totu in siedinti'a din 16 Decembre a. c. a dóu'a reorganisare a notariateloru, amu disu a dóu'a reorganisare, pentru acesa, ca-ci s'a mai facutu un'a in anulu trecutu, adica comitetulu a impreunatu, inca atunci, cate 2—3 comune la unu cercu notarialu, si a ficsatu lefi de cate 200—300 fl. cu scopu si otarire, cá posturile notariale se fia ocupate numai de ómeni harnici, dar' cu tóte acestea, in urma aflaramu, ca acestea posturi le-au ocupatu totu acei individi ignoranti(!), cari le ocupá si atunci candu lefile erau de cate 40—50 fl., ba ce ne dorú mai multu, fù ca cati juristi competira, toti fura ne-

considerati, facia cu acei ignoranti de mai inainte. Deci, pentru ocolirea acestoru rele, dispuse acuma comitetulu, ecsaminarea tuturoru notariloru de adi prin o comisiune, dela care ecsaminare, maturisantii si juristii suntu scutiti, cu accea, ca cari nu se voru afla apti, se fia inlocuiti cu altii harnici, dar' cum dicea nu sciu care domnu. De aceea asteptamu dela acea comisiune, că considerandu, ca unu oficiu comunale, alu carui sufletu este notariulu, are se judece dupa procedur'a nóua pana la 30 fl., considerandu, ca are dreptu a jurá martori, ca totu oficiale comunali suntu chiamate in cele mai multe casuri a aperá comunele in procesele urbariali, cu fostii domni de pamentu, si in cause de controversia cu vecinatatile, ca totu oficiulu comunale este chiamatu a face se se padésca legile de paduritu si se se pedepsésca cei ce le calca, ca totu oficiale comunali au se inventareze averile orfanilor si se grigésca de ele si altele, de acestea: că asia dar' se binevoiésca acea comisiune, a fi catu se póte de strinsa si rigurósa in ecsaminarea notariloru, că se nu o patimu că in rondulu trecutu, ca-ci altfeliu numai indesiertu se mai aduna comitetulu la Fagarasiu si mai face concluse si suplice pentru sustienerea districtului. —

10 membri din comitetulu districtului.

Cincu mare in Decembre 1869.

De astadata ne aflamu in placut'a pusetiune, a aduce la p. cunosciintia resultatu alegeriloru in corpurile representative comunale si in representanti'a scaunale a Cincului mare, care in mai multe privintie este unulu din cele mai insemnate din totu fundulu regiu.

Cu finea lunei lui Novembre a. c. s'a finitu in acestu scaunu si alegerile intregitórie pentru comunitatile satesci si comunitatea scaunale, afara de orasiulu Agnit'a, unde pana in diu'a de astadi alegerea facuta nu e aprobata dela locurile mai inalte, din caus'a unoru defecte esentiali obvenite la prim'a alegere.

Precum audimu comitele natiunei sasesci a anulatu prim'a alegere si a ordinatu nóu'a alegere. In contra acestei otariri a recuratu partit'a vatemata la inaltulu ministeriu ung. de interne. Pana la ulteriór'a dispositiune ministeriale, nóu'a ordinata alegere s'a lasatu deolature.

Numerulu alegatoriloru prementiunateloru corpuri representative in intregulu scaunu se urca la 2924. Din acestu numeru vinu pe sasi 2289 si pe romani 635 de alegatori.

In comunitatile satesci inclusive si opidulu Cincu mare si eschisive Agnit'a s'au alesu cu totu 384 de individi si la adunarea scaunale 56 de alegati. — Dintru acestu numeru vinu pe partea sasiloru 319 alesi in comunitatile sasesci si 48 la representantia scaunale. Romanii suntu representati in comunitatile satesci resp. si in comitetulu orasianescu cu totulu prin 65 si la adunarea scaunale preste totu prin 8 individi, intre cari se numera si dlu Alviu Capesius, altmintrea sasu pana la osu, dara alesu de Calboreni că deputatu scaunale.

Afara de comunele Boholtiu si Calboru, suntu din comunele micste cu sasi numai doi ablegati scaunali de natiune romana si anume din comunele „Prosci si Tórcla" cate unulu.

Urmatóriele comune amestecate cu sasi, care pórta cu sasii in unulu si acelu modu grautatile publice, Siulumbergu, Iacobenii, Noustatu, Hundrubechiu, Siarosiu, Cincu micu, Brniu, Vesendu, St. Martinu, Ghierdelu, adica romanii din acestea 10 comune nu au nici unu representante nici in comitetulu satescu nici scaunale. — Unu lucru fórte tristu si nedreptu, ca-ci dupa vechile puncte regulative in fiascecare comun'a dintre cele amintite, au participatu romanii celu pucinu cu cate trei si patru individi din sinulu loru in comitetulu satescu si oficiulu comunale. Acuma nici unulu in 10 comune!!! — Asta este egalitate si fratietate si ecuitate sasésca dupa noulu statutu provisoriu! Romanii din acestea comune s'au rogatu, că celu pucinu atati insi, cati au fostu pana acuma, se se aléga éra in comunitati, ca-ci de nu, vinu sasii in lége éra in comunitati, ca-ci de nu, vinu sasii in discreditu cu impartirea greutatiloru si veniturilor publice si comunale, si -si perdu tóta increderea dela romani, unu lucru, care causéza amaritiune si certe nefinite intre fii unei patrie la toti comune, care certe nu aducu nici pentru sasi nici unu fructu inbelsiugatu.

Tóta ostenél'a romaniloru fù cu aceste 10 comune in desiertu, ca ei au remasu eschisi dela usarea dreptului loru politicu, care compete la toti fii patriei nóstre fara discrimine.

Copii unei mame comune numai atunci se fericescu, candu scump'a loru mama nu preferesce nici pre unulu nici pre altulu dintr'ensii, ii imbraca pe fiascecare cu acelesi vestimente si tractéza cu unulu că si cu altulu.

Ne amu superatu pana in sufletu, candu amu vediutu, cu cata violentia s'au purtatu sasii, cari pe facia ne au promisu ca, avendu ei maioritatea in mana, voru alege celu pucinu vr'o trei romani, cu prilegiulu alegeriloru. — Noi nu ne-amu intristá, déca n'amu sci din propri'a esperintia, cate lupte inversunate amu avutu pana acuma in comitete la impartirea veniteloru, pentruca sasii nici odata de buna voia nu ni au datu repartitiunea cuvenita.

Dara, Dne Santule, óre acuma dupa ce feliu de cinosura ne voru reparti sasii in cele 10 comune veniturile comunale anuale la besericele nóstre, ne aflandose nici unu sufletu de romanu in comitete!!? — De buna séma dupa placulu sasescu, si noi vomu trebui se fimu éra indestuliti cu fain'a data orbului, care are ochi si totusi nu póte vedé. — Altcueva nu ne mai remane de asteptatu. — Si vai reu mai este, candu ti impartiesce strainulu panea ta! —

Destulu, ca noi amu saltatu de bucuria la inceputu despre bunele dispositiuni ale noului statutu provisoriu; dara ne amu insielatu, ca-ce dupa tiénórea acestei legi suntemu desbracati si de dreptulu celu precariu, care lu amu avutu dupa multu combatutele puncte regulative.

Dedisiti la starea de **parias**, prin eschiderea dela participarea la dreptulu nostru constitutionale, amu dori per consequentiam că romanii in mentiunatele comune, care facu diumetatea scaunului nostru, se fia eschisi **si** dela darile publice, dela facerea drumuriloru si dela contributiunea de sange, la care suntemu siliti a participá cu sasii asemenea, si amu si participatu bucurosi pana acuma.

Dica cine ce va vré, noi cunóscemu eschiderea dela participarea in dreptulu nostru politicu in cele 10 comune pomenite că un'a nedreptate strigatória la ceru facuta nóue, si nu vomu incetá a ne plange in contra ei si la locurile competente, pana va mai cerculá in noi sangele impregnatu de superarea si nedreptatea facuta nóa pe facia.

Se fia numai un'a comuna, cum este de ecsemplu Pianu nemtiescu in scaunulu Sebesiului, eschisa dela dreptulu politicu, avendu acolo romanii maioritatea, nu amu mai dice nemic'a, dara **10** comune eschise din dreptulu loru, este unu lucru tristu si causatoriu de neincredere si desperatiune in seclulu alu XIX-a!!!

Potu fi fratii nostri sasi convinsi, ca prin purtarea loru vis-à-vis cu noi nu se va poté pregati pana i lumea campula aderaretai fratietati.

Intorcundune éra la resultutulu alegeriloru corpuriloru representative dupa noulu statutu si combinandu numerulu alegatoriloru de natiunea romana si numerulu alegatoriloru sasesci cu numerulu alesiloru, ar' fi trebuitu celu pucinu se fia romani alesi 90—100 de insi in comitetele comunali si dupa unu atare modu dreptu éra unu numeru mai mare si in comunitatea scaunale, si nu numai 65 de romani in representantiele comunali si 7 in adunanti'a scaunale.

Aici potemu afirmá, ca multi romani, cari au pututu, ba au avutu dreptu de a alegere, ne reclamandu mai departe, au remasu fara votu.

In respectulu s[ ] faci'a acestoru drepte nisuintie ale romaniloru din satele amestecate, ne vine intemplarea in comun'a Calboru, care si-au alesu de representante langa cei 7 romani la adunarea scaunale unu puru sasu, că o datatura de urzici preste ochii nostri plini de lacremi, si noi adamu acésta alegere că unu omenu tristu pentru veniturile nostre *).

De mórte ni amu fi adusu aminte, dara de acestu lucru nu; — nu nici odata. De si in statutulu celu nou nu se opresce o atare alegere prin vreuna dispusetiune, totusi noi suntemu convinsi, —

*) E tristu, déca poporulu romanu pe unu locari n'a avutu fortuna a se convinge despre necomparabilulu zelu alu amploiatiloru romani facia cu straini, despre mai parintésca loru tractare si ingrigire de binele loru, decatu se voiésca mai bine a-si concrede sórtea unui strainu, decatu unui romanu! Unde e cultur'a poporului!! Ce s'a facutu pentru luminarea lui, déca elu inca n'a venitu nici la consciinti'a de a judecá, ca cine lu póte mai fidelu representá! Or ?! — Conveniri, si instructiune la poporu! — Er' amploiatii romani se dovedésca poporului prin parintésca tractare si ingrigire, ca domnii de romanu suntu mai drepti si mai binevoitori decatu strainulu, altfeliu nu vomu castigá increderea, nici predilectiunea lui! — R.

cumca scopulu — legislativu — politicu alu legislatorelui, au trebuitu se fia de parte de a cugetá la una atare alegere.

Noi credemu, ca Il. Sa comitele natiunei sasesci, va fi statu nimitu, candu va fi vediutu, ca comun'a curatu romanésca Calboru a alesu de representante la adunarea scaunale pre unu puru sasu**).

Acésta este inse o fapta complinita si nerestornavera.

Noi nu ne putemu inchipuí, cum respectivulu dn. inspectoru, care inspectoréza dimpreuna inca 6 comune amestecate, care au maioritatea alegatoriloru de natiunea saséca in mana, nu fù de consangenii dlui alesu la comunitatea scaunale, ci de purii romani din Calboru.

Incatu inse amu pipaitu pana acuma putemu dice in publicu, ca alesulu inspectoru nu este resultatulu dorintiei generali a alegatorilrru din Calboru, ci numai alu unoru individi, cari numai pentru interesulu loru speciale, au cumulatu voturile poporului romanu, insielatu, si că presentu le-au presentatu unui sasu, de care maioritatea alegatoriloru in Calboru nici nu a visatu, ba pana astadi inca multi nu sciu, cum a cadiutu alegerea pre unu omu strainu natiunei loru.

Alegatorii din comun'a Calboru terorisati, ba si batuti din partea judelui substitutu, cu numele Moise Carstea (!!) nu cutezá a redicá vocea loru contra erorei facute, că se nu devina intr'o sitnatiune neplacuta.

(Nu e consciintia nici de dreptulu libertatii la alegere, nici de resultatele ei! Cultura la poporu! chiara si in principiale constitutionali si in folosirea loru spre binele natiunei sale si alu seu! — R.)

Aici ne vine un'a enaratiune in minte; unu strainu intréba pre unu omu langa unu satu, ca de cine au ómenii in satu mai mare frica? Satenulu response: Mai antaniu de taurulu satului, apoi de judele satului.

Acésta enaratiune póte intr'aderetu fi aplicata si la comun'a Calboru, ca-ci judele si inca vreo cativa suntu prin ultimulu actu electorale asia de intariti in fortarei'a loru, incatu nu le e frica nici de un'a lovitura esteriora. Judecei posteritatea.

(Va urmá.)

Gherl'a 30 Nov. 1869.

Domnule Redactoru!

Dupa una absentia mai indelungata reintormandume a casa, aflaiu ca in Nr. 83 unu d. corespondinte voindu a critica articululu scrisu de d. Alimpiu Barboloviciu despre „senatulu scolasticu din comitatulu Doboc'a si scólele confesionali", intre alte intrebari adresate d. Barbolovicin, cu una ironia necalificabila, binevoiesce a me atinge si pre mine sub lit. c) dicundu: „Pentru ce nu amintesce (d. Barbolovicin) nemica despre protocolu? Dóra pentruca d. notariu alesu cu intieleptiunea sa a vediutu, ca nu e de lipsa se-si mai bata capulu si cu conceperea lui in limb'a romana?"

Din respectulu, care lu amu catra on. publicu romanu cetitoriu, trebuie se dechiaru, ca asertiunea d. corespondinte, cumca protocolulu despre consultarile senatului scolasticu din Doboc'a nu s'ar fi conceputu si in limb'a romana, nu e corecta si e nefundata.

Recunoscu, ca in 22 Sept., candu s'a tienutu siedinti'a constituanta a senatului scolasticu, la inchiarea acelei protocolulu romanu nu s'a potutu esti. Caus'a e urmatóri'a: Notariulu alesu pentru conceperea protocolului si in limb'a romana i s'a concredintiatu prin presidiu, că se redige de asta data protocolulu in ambe limbele.

Siedinti'a senatului scolasticu s'a deschisu la 10 óre inainte de amédi si cu intrerumpere de una óra s'a inchiatu la 4 óre dupa amédi, prin urmare a fostu imposibilitate fisica, că protocolulu se fia gata in ambe limbele in timpu asia scurtu.

Inse ce nu s'a potutu face in acea di, s'a facutu in cele urmatórie si redigunduse protocolulu si in limb'a romana s'a tramisu d. inspect. primariu de scóle si consiliariu regiu Iosifu Keteli spre subscriere si alaturare la acte. Protocolulu romanu se

**) Strainulu sci si lingusi pe poporu. — Dorere, ca romanii nu i sciu intrece in acésta apucatura cu tractarea! Pana atunci, candu romanulu satenau va fi convinsu prin dovedi de bunavointi'a, documentata prin fapte si prin dése convorbiri, si conveniri in amestecu cu elu, ca dela nationali au de a astepta, că dela unu Mesis, numai bine: pana atunci vomu mai afiá si judi intre densii, vomu mai oftá de aceste!!! Dicu in generale! — R.

g) Manuscrisele se voru censurá si judecá prin sectiunea filologica, care va propune societatii in siedintia plenaria premiarea acelnia dintre operatele venite, care va meritá premiulu, destinatu pentru acésta lucrare;

h) Manuscrisele nepremiate se voru pastrá in archivele societatii, pana ce se voru reclamá de autorii loru, ale caroru nume ne remanu necunoscute, fiinduca plicurile, ce le voru cuprinde nu se voru deschide.

Premiulu Alexandru Ioanu I.

Traducerea comentarieloru lui Iuliu Caesare de Bello galico se va premi'a din fondulu lui Alexandru Ioanu I, cu 150 galbeni.

Conditiunile acestei lucrari suntu:

Traducerea se va face intr'o limba romanésca curata si eleganta, cautanduse a se reproduce si in traducere cualitatile originalului.

Se lasa in vederea autorului a arátá intr'o prefacia calitatile autorului in comparatiune cu alti istorici latini, cum si a dá in note critic'a diferiteloru lectiuni asupra locuriloru obscure ale textului.

Terminulu concursului, pana candu manuscrisele au se vina in cancelari'a societatii academice, este 15 Iuliu 1871. Cele venite mai tardiu nu se voru luá in consideratiune.

Manuscrisele se ceru se fia scrise curatu, legibile si cu mana straina, éra nu cu a autorului, formatu 4 séu in foliu si paginatulu.

In fruntea manuscrisului va fi scrisa o devisa (moto) in orice limba si totu de mana straina.

Pe langa manuscrisu se va alaturá si o scrisória inchisa in plicu sigilata, fara initialele autorului si adresata catra societatea academica, purtandu pe adres'a din afara si devis'a manuscrisului scrisa érasi de mana straina. In intrulu scrisorii autorulu se va numi pe sene.

Manuscrisele se voru censurá si judecá prin sectiunea filologica, care va propune societatii in siedintia plenaria premiarea acelnia dintre operatele venite, care va meritá premiulu destinatu pentru acésta lucrare.

Manuscrisele nepremiate se voru pastrá in archivele societatii, pana ce se voru reclamá de autorii loru, ale caroru nume remanu necunoscute, fiinduca plicurile ce le voru cuprinde nu se voru deschide. —

Presiedinte, I. Heliade R.

Secretariu, A. Treb. Laurianu.

Literariu. Primimu insciintiarea urmatória in privinti'a „**Amvonulu**“: Redactarea unei fóie cá „Amvonulu“, care ese la luna pe patru cóle mari, tiparite desu, cari mai tóte trebuie se le impla cu elaborate de insusi redactoriulu, ar' fi impreunata intre ocupatiunile mele de facia cu atate greutati, incatu nu o asi poté intreprinde fara rescarea sanetatii, si fara de a me vedé silitu, se lasu la una parte celealalte lucrari literarie ale mele, ce amu de cugetu a le publicá, precum „Poesi'a si Pros'a“, care s'a si pusu acum sub tiparu, si cartea de rogatiuni, care inca nu va intardiá multu. Direptu acea vinu a insciintiá pre on. publicu, ca in anulu 1870 inca nu voiu poté reapucá edarea „Amvonului“; me voiu nesuí inse a pregatí cu incetulu materialulu necesariu, cá asia la timpulu seu, — póte candu i va fi lips'a mai sentita — se lu potu continuá de nou. Fóstiloru mei prenumeranti li facu cunoscutu, ca din partea redactiunei s'a facutu destulu tuturoru reclamatiuniloru; déca pe langa tóte aceste unii inca totu nu au primitu unulu séu altulu din numerii prenumerati, acést'a se se impute neregularitatii postali, in contra careia s'au plansu tóte fóiele din patria. Dela unii cá acestia vomu primí inca reclamatiuni si de aici inainte, pana vomu mai aré spre dispusetiune ecsemplarie indestulitórie, numai se se faca catu mai curundu. Éra pentru acei p. o. confrati, cari nu au fostu prenumerati, si ar' dorí se-si procure acum acést'a fóia, care cuprinde predice pentru tóte dominecele, serbatorile si alte festivitati de preste anu, aducu la cunoscliintia publica, ca din „Amvonulu“ din 1868 se mai afla inca ecsemplarie complete si se potu procurá dela subscrisulu, ecsemplariulu completu cu 4 fl. v. a. —

Iustinu Popfiu.

„Poesi'a si Pros'a“ tom. I. Sub acestu titulu d. prof. Popfiu invita la prenumeratiune pe colectiunea altoru lucrari ale sale de pana acum atatu poetice catu si in prosa, care credemu, ca voru fi suscepute de catra publiculu romanu cu caldura distincta, fiinduca autorulu a seceratu si pana acum una apretiare generale a scrieriloru sale:

„Acésta colectiune va cuprinde vr'o 35 poesie parte relegióse, parte nationali, si trei disertatiuni, tienute la adunarile gen. ale Asociatiunei transilvane in Clusiu, Gherl'a si Siomcut'a mare; anume: „Una privire fugitiva preste literatur'a romana“; „Parenesu asupra poetului Andreiu Muresianu“; si „Limb'a cá conservatori'a nationalitatii nóstre in furtunele secleloru“; dintre cari ceste dóue din urma acum voru esí publicate pentru antaia óra.

Fia-mi ertatu a trage atentiunea onor. publicu mai vertosu asupra disertatiunei despre literatur'a romana, care la timpulu seu fù primita cu mare insufletire nu numai de adunarea gen. a Asociatiunei transilvane celebrata in Clusiu, ci si de tóta pres'a romana, si reprodusa dupa foiele nóstre de aici intrega si prin „Romanulu“ principalulu nostru diurnalu din Bucuresci. Candu dorere! in tóta literatur'a nu avemu nici unulu manualu, care se ne invetie si lumine despre diversele fase de desvoltare ale literaturei nóstre nationali, si despre bravii, cari si-au sierfitu viéti'a intru cultivarea limbei si natiunei nóstre; acést'a disertatiune, ilustrandu tóte periodele literaturei nóstre dela cei mai vechi cronicari si scriitori besericesci pana la timpulu celu mai nou, si provediuta acum cu unu numeru copiosu de note, cari esplica mai in detaliu relatiunile nóstre literarie din timpu in timpu; va desierbí — credu — de unu indreptariu prea folositoriu nu numai dloru profesori si studintiloru, ci tuturoru acelor'a, cari doresecu (si care romanu séu romana se nu doresca?) a se cunósce mai de aprópe cu literatur'a romana, cu desvoltarea si cultivatorii ei din diversele periode.

Opulu pusu acum sub tiparíu va face vr'o 13—14 cóle in 8°, pe papiru elegante, in formatu placutu modernu, si va esí si se va tramite onor. prenumeranti cu inceputulu lui Februariu 1870.

Pretiulu unui ecsemplariu este 1 fl. v.a. pentru romanii dincóce, si 3 lei noui pentru cei dincolo de Carpati.

Prenumeratiunile suntu de a se tramite la subscrisulu celu multu pana 10 Februariu 1870.

DD. colectanti dupa 10 ecsemplarie voru primí unulu gratuitu in semnu de recunoscliintia.

Déca nu va fi acestu opu unu castigu pentru literatura; voru se fia incai unu semnu de suvenire dela mine numerosiloru mei binevoitori, cunoscuti si amici, a caroru partinire caldurósa o si ceru cu onóre. —

Oradea mare (Gross-Wardein in Ungari'a) 15 Decembre 1869.

Iustinu Popfiu.
profes. fostu redact. alu „Amvonului“.

Banc'a generala de asecuratiune reciproca
„TRANSILVANI'A“.

1-ma adunare generala ordinaria.

Dumineca in 30/18 Ianuariu a. v. d. p. 3 óre in sal'a magistratului de aici.

Obiecte de pertractare:

1. Darea de séma despre gestiunea afaceriloru dela inceputulu activitatii institutului pana in finea lui Decembre a. c.
2. Computele incheiate pentru acelasi periodu.
3. Intregirea consiliului administrativu.
4. Alegerea comitetului pentru revisiunea computeloru pe anulu 1870.
5. Defigerea pretiului a marceloru de presentia.
6. Alte propuneri incurse.

A se infaciosiá la adunarea acést'a generala si a ecsercitá in sensulu statuteloru dreptulu de votare e indreptatitu fiacare membru (asecuratu).

Propuneri din partea membriloru trebuiescu substernute 14 dile inaintea adunarei generala directiunei nóstre generale, strad'a Cisnadiei Nr. 176, cá se se póta pune la ordinea dilei.

Sibiiu in 27 Decembre 1869.

Consiliulu administrativu
alu bancei generale de asecuratiune reciproca
„TRANSILVANI'A“.

Publicare.

Mora de faina usióra cu 3 róte din Tohanulu vechiu, dimpreuna cu cladirile tienetórie de ea, precum casa de locuitu, grajduri, gradina din pregiuru, si livadia se da in arenda pe unulu séu mai multi ani, cu conditiunile cele mai favorabile.

Doritorii de a arenda si potu trage informari mai de aprópe in cancelari'a subscrisului.

Iosifu Puscariu,
advocatu provinc.
1—3 Strat'a Scheiloru Nr. 103.

Nr. 4053/civ. 1869. 2—3

Edictu.

Din partea judecatoriei districtuale in Fogarasiu se face de obste cunoscutu, cumca la cererea ecsecutorului Nicolae Rucareanu pentru pretensiunea de 202 galbeni c. s. c. s'au concesu ecsecutiva vendiare a realitatiloru ecsecutului George Pandrea din Tohanulu vechiu si anume casa si curtea sub Nr. consc. 161 si 161, agrii sub Nr. top. 1517, 1829, 1908, 2236, 3332, 6415, 6547, 8217 si 8597 si in fine fenatiele sub Nr. top. 4511, 5040, 5604, 5605 si 7910, tóte acestea pretiuse cu 601 fl. v., determinanduse spre acestu scopu dilele pre 3 Ianuariu si 3 Februariu 1870 totudéun'a la 10 óre ante amédi, in cas'a ofíciului comunale Tohanulu vechiu, cu acelu adausu, ca acestea realitati se voru vinde si deosebitu un'a cate un'a, strigandune cu pretiulu estimationei a fiacarei realitati, dupa carele totu licitantulu va depune unu vadiu de 10% si cumparatoriulu pretiulu cumparaturei indata.

Deci se provóca toti creditorii ipotecari, cari nu locuiescu in, séu in apropiarea resiedintiei judecatoriei, a se ingrigí de mandatari la impartirea pretiului, notificandu numele loru pana la diu'a vendiarei, ca-ci la din contra voru fi representati prin curatoriulu denumindu din ofíciu; asemenea si aceia, cari, candu ar' avé drepturi seu de pretensiuni de proprietate séu prioritate la realitatile din cestiune, a-si inainitá la acésta judecatoria aratarile loru de pretensiuni in terminu de 15 dile dela diu'a ultima a publicarei acestui edictu, ca-ci din contra intreprinderea ecsecutiunei nu se va impedecá, ci se voru avisá numai la superplusulu pretiului de cumparatura.

Fogarasiu 29 Nov. 1869.

Din siedinti'a judecatoriei districtuale.

Ad Nr. 252/pol. 2—3

Publicatiune.

Din partea tribunalului judecatorescu civile alu orasiului liberu privilegiatu din Abrudu cá judecatoria urbariale in urm'a conclusului adusu in 3 Decembre a. c. Nr. 252/pol. se face publicu cunoscutu, cumca de partea ecsecutorului George Crainicu locuitoriu din Clusiu pentru ecsecutarea de unu capitalu de 100 galbeni c. r. cá pretensiune de capitalu dimpreuna cu interesele, ordinanduse ecsecutiunea averei nemiscatórie a locuitoriului din Abrudu Zsoldos Alexandru, anumitu a casei de sub Nr. 18 pretiuita in 1800 fl., spre scopulu acesta s'a ordinatu pe cale ecsecutiva licitatiunea si pentru punerea acesteia in lucrare s'a defiptu terminulu diu'a de 10 Februariu 1870 si in casu de necesitate diu'a de 10 Martiu 1870, totudéun'a la 9 óre inainte de prandiu in localulu ofíciale alu scaunului judecatorescu. Documentulu de pretiuire si conditiunile licitatiunei se voru pune inainte spre vedere si informare cu ocasiunea licitarei.

In fine conformu cu intielesulu o. p. § 433 si 466 se provóca toti aceia, cari socotescu, ca -si potu dovedí pe averea susu descrisa vreunu dreptu de proprietate séu alta pretensiune, cá petitiunile pentru cautarea pretensiuniloru, dela ultim'a di a publicarei in scliintiarei acesteia, in restimpu de 15 dile, er' presentarile loru de prioritate pana la inceputulu licitatiunei, se le dè in laintru aici la judecatoria, cu atatu mai vertosu, ca-ci la casu din contra neputendu impedecá efeptuit'a licitatiune ecsecutiva, voru fi indrumati si indreptati numai la prisosulu ce va remané din pretiulu de vendiare.

Din siedinti'a scaunului judecatorescu alu opidului liberu privilegiatu Abrudu, tienuta in 3 Dec. 1869.

Vancza m/p., jude primariu.

CURSURILE

la bursa in 30 Dec. 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 82	cr. v. a.
Augsburg	—	—	121 „ —	„ „
London	—	—	123 „ 40	„ „
Imprumutiu nationalu	—	—	60 „ 15	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			71 „ —	„ „

Ve rogamu se grabiti cu prenumerarea si cu refuirea in interesulu publicu. —

Redactoru respundictoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.